

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
เมื่อวันที่ ๔ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

ตาบอดอวดหมัด

ก่อนจ้งหัน

สอนพระจะสอนเฉพาะไม่ได้นะ ตามธรรมดาสอนพระสอนเฉพาะพระ โยมสอนเฉพาะโยม ในวัดนี้เราไม่เคยให้ก้าวก่ายกัน แต่เวลานี้ยุ่งไปหมด สอนพระก็ไม่เต็มเม็ดเต็มหน่วย สอนประชาชนก็เหมือนกัน ให้ต่างคนต่างสนใจปฏิบัติ ดูให้ดี ฟังให้ดี คิดให้ดีด้วยสติปัญญา ศาสนาพระพุทธเจ้าไม่ใช่ศาสนาของคนโง่ เช่อย่าง ช่างๆ ไปที่ไหนขายเนื้อขายตัว อยู่ทุกแห่งทุกหนดังที่เป็นอยู่เวลานี้ละ พระพุทธเจ้าคือศาสดาองค์เอก ให้พากันจดกันจำ พินิจพิจารณา สติปัญญา เฉพาะอย่างยิ่งสติให้อยู่กับตัวการปฏิบัติ ทำงานอะไรถ้ามีสติกับตัวแล้วจะไม่ค่อยผิดพลาดนะ ถ้าสติผลออกไปมาน้อยเพียงไร แม้จะภาวนาก็ไม่เกิดประโยชน์ เรื่องสติสำคัญมากทีเดียว ตั้งแต่พื้นจนสุดยอดของธรรม สตินี้ปราศจากไปไม่ได้

พระลูกพระหลานมากันเรื่อย ๆ ให้พากันตั้งอกตั้งใจ ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติ ให้เห็นธรรมที่เลิศเลอตามที่พระพุทธเจ้าประทานให้แล้วแก่บรรดาสัตว์ทั้งหลาย มีพระนี่เป็นสำคัญมาก ให้ยึดไปปฏิบัติ เคารพศาสดาองค์เอกด้วยการเคารพธรรม เคารพวินัย นั่นละศาสดาองค์เอกอยู่ตรงนั้นไม่อยู่ที่ไหน อย่าไปหลงบ้ากับโลกกับสงสาร พระพุทธเจ้าอยู่ที่โน่น ๆ ที่นี้ นิพพานไปแล้วเมืองนั้นเมืองนี้ เราไม่มีอะไรติดเนื้อติดตัวแหละ สุดท้ายก็มีแต่กิเลสหาบไปหามไปเต็มบ้านเต็มเมือง กองทุกข์เผาไปด้วยกัน นี่ละเรื่องกิเลสหลอกสัตว์โลก

พระพุทธเจ้าจ้องลงในหัวใจนี่นะ หัวใจเป็นมหาเหตุ กิเลสเกิดขึ้นที่ใจ สร้างกองทุกข์ขึ้นที่ใจ ธรรมเกิดขึ้นที่ใจ สร้างความสุขขึ้นที่ใจ เอาธรรมพัดกิเลสลงไป กิเลสนี้ตัวรุนแรงมากที่สุดเวลานี้ ชาวพุทธเราแทบจะไม่มีติดเนื้อติดตัวนะกิริยาของชาวพุทธ เพราะกิเลสมันตีเอาๆ แล้วชาวพระก็อีกเหมือนกันอย่าว่าแต่ชาวพุทธ แยกออกมาเป็นชาวพระอีก แหกเหลวไปตามๆ กันหมด พุดนี้พุดด้วยความสลดสังเวชนะ หูมีตามี แต่ก่อนก็ดูก็ฟัง แต่เดี๋ยวนีมันไม่เป็นอย่างนั้น พุดตรงๆ อย่างนี้ ธรรมพระพุทธเจ้า ปฏิบัติได้มาน้อยเพียงใดจะกระจำง้างขึ้นที่จิตที่ใจนี่นะ ศาสนาอยู่ที่ใจ เพราะกิเลสกับธรรมอยู่ที่ใจ แก่กันที่ใจ สง่างามขึ้นที่ใจ ให้จำให้ตึนะพระลูกพระหลาน

นี่พากันมาศึกษา ผมก็ให้การแนะนำสั่งสอนเล็กๆ น้อยๆ อย่างนี้ ที่จะให้สอนเต็มเม็ดเต็มหน่วยเหมือนที่เคยสอนพระมาแต่ก่อนโดยเฉพาะๆ สอนพระโดยเฉพาะนี้ ทำไม่ได้แล้วเวลานี้ ชาติชั้นนี้ก็ไม่ว่านวย เวล่ำเวลาไม่มี ยุ่งไปหมด ใครมาให้ตั้งหน้าตั้งตาปฏิบัติจริงๆ ให้เป็นเจตีย์อบอุ่นในตัวเอง แล้วก็เจตีย์ของโลกได้แหละไม่ต้องสงสัย ถ้าตนเป็นไฟ ข้างนอกก็ถูกเผาไปด้วยกัน ถ้าตนเป็นน้ำเป็นท่า ไปที่ไหนชุ่มเย็นไปตามๆ กันนะ

สถานที่นี้เป็นสถานที่อบรมภาวาโดยเฉพาะนะ ใครอยู่สถานที่ใดให้อยู่กับความเพียร อย่ามายุ่งภายนอกเรื่องนั้นเรื่องนี้ อย่าไปเที่ยวสอดรู้สอดเห็นในสิ่งที่จะเป็นภัยแก่ตัวเอง โดยเข้าใจว่าเป็นของดีของดี มันมีนะพระในวัดนี้ มักสอดรู้สอดเห็นเรื่องโลกเรื่องสงสาร เรื่องธรรมมันไม่ดู จำให้ดีตรงนี้ ประกอบความเพียรให้แน่นหนามั่นคง ให้เป็นชั้นเป็นอันเป็นเนื้อเป็นหนังจริงๆ เราจะได้เห็นมรรคผลนิพพานสว่างงามขึ้นมาที่ใจของผู้มีความเพียรนี้แหละ ที่อื่นอย่าไปหา หา มรรคผลนิพพาน หาบาปหากรรม หาที่ไหนไม่เจอ ออกจากใจซึ่งเป็นมหาเหตุนี้ เป็นผู้บงการทั้งทางดีและทางชั่ว บงการออกจากที่นี่ ให้ดูตัวนี้ตีให้แหลกออกไปสิ่งใดที่เป็นภัยซึ่งเกิดอยู่ในจิตใจเดียวกันกับธรรม เอาละที่นี้จะให้พร

หลังจ้งหัน

ที่ไปเมื่อวานทาง อ.เพ็ญ วันที่ ๓ ที่วัดธรรมวิสุทธิมงคล อ.เพ็ญ เราไล่เบี่ยเข้าไปเป็นพระที่ออกจากวัดนี้ไป ทองคำได้ ๑ กิโล ๒๒ บาท ๖๖ สตางค์ ดอลลาร์ได้ ๖๘๗ ดอลลาร์ เงินสดได้ ๙๐,๗๕๐ บาท ที่โรงเรียนเพ็ญวิทยาคม อ.เพ็ญ ทองคำได้ ๙ บาท ๑๑ สตางค์ ดอลลาร์ได้ ๒๗๐ ดอลลาร์ เงินสดได้ ๖๖๘,๕๙๐ บาท รวมทั้งสองแห่ง ทองคำได้ ๑ กิโล ๓๑ บาท ๗๗ สตางค์ ดอลลาร์ได้ ๙๕๗ ดอลลาร์ เงินสดได้ ๗๕๙,๓๔๐ บาท ไปที่ศูนย์เทศน์เฉพาะ อ.เพ็ญ แห่งเดียว ที่ไปพักกลางทางไม่เทศน์ เหนื่อย นั่งต้อนรับเขาบ้างพอเล็กน้อยแล้วก็หนีไปพัก ไปเทศน์ที่ อ.เพ็ญ นั้นแห่งเดียว ก็เทศน์นานอยู่ตั้งชั่วโมง ๑๗ นาที คนมาก นักเรียนก็มากเมื่อวาน เราก็แบ่งเทศน์แยกผลประโยชน์ให้ได้ทั่วถึงกัน ตั้งแต่เด็กนักเรียนขึ้นไปเรื่อยๆ หยิบโน้นหยิบนี้เสียละมาก ไม่ทั่วถึง

ทองคำวันที่ ๓ เมื่อวานนี้รวมแล้วทั้งทางโน้นทางนี้ทำ เป็นทองคำ ๑ กิโล ๔๐ บาท ๖๒ สตางค์ ดอลลาร์ได้ ๑,๓๓๕ ดอลลาร์ ทองคำที่มอบเข้าคลังหลวงแล้วเวลานี้ ๙,๑๒๕ กิโล ดอลลาร์มอบแล้ว ๘ ล้าน ๘ แสนดอลลาร์ ทองคำและดอลลาร์ที่ได้เพิ่มหลังมอบแล้วเมื่อวันที่ ๒๖ นั้น ได้ ๔๓ กิโล ๘๒ สตางค์ ดอลลาร์ได้ ๖๘,๒๒๘ ดอลลาร์ รวมทองคำที่ได้แล้วทั้งหมดทั้งที่มอบแล้วและยังไม่ได้มอบ เป็น ๙,๑๖๘ กิโล ยังขาดอยู่อีก ๘๓๒ กิโลจะ

ครบจำนวน ๑๐ ตัน จุดนี้สำคัญมาก ฟังให้ดีๆ จุดนี้ นี่ละที่มัดคอพวกเราทั้งประเทศ ๘๓๒ กิโลนี้เป็นโซอันใหญ่หลวงมัดคอเรา จะครบ ๑๐ ตัน รวมดอลลาร์ทั้งหมด ๘,๘๖๘,๒๒๘ ดอลลาร์ ยังขาดอยู่อีก ๑,๑๓๑,๗๗๒ ดอลลาร์ จะครบจำนวน ๑๐ ล้านดอลลาร์ อันนี้ไม่ค่อยหนักเท่าไร ส่วนทองคำนี้หนัก หนักมาตลอด มันหนักในหัวใจของพี่น้องทั้งหลาย ส่วนหนักมากที่สุดคือเราเป็นผู้หนักนะ หนักเพื่อพี่น้องทั้งหลายทั่วประเทศไทย สิ่งเหล่านี้มารวมอยู่ในเราหมดที่จะคิดจะอ่านจะอะไรๆ จึงว่าหนักมากอยู่จุดนี้

นี่ก็จวนเข้าแล้วๆ คราวนี้จะมอบทองคำทั้งหมดนี้ทีเดียวเลยนะ จะไม่มอบเป็นพัก เป็นวรรคเป็นตอนเหมือนแต่ก่อนแล้ว เพราะทองคำยังเหลืออยู่เพียง ๘๓๒ กิโล เรามอบคราวที่แล้วนั้นตั้ง ๑,๕๐๐ กิโลยังมอบได้ อันนี้เพียง ๘๓๒ กิโล มอบได้ครั้งเดียว คราวก่อนนั้นก็ ๑,๕๐๐ กิโลมอบครั้งเดียวเลยนั้น นี่จะมอบทีเดียว กะว่าควรจะได้เสร็จตอนสิ้นเดือนมีนาก็จะให้เสร็จตามนี้ เพราะต้นเดือนก็เริ่มที่จะปิดโครงการ ปิดโครงการเรียโระไรหารบกว่นพี่น้องชาวไทย ก็เราเองเป็นผู้รบกว่น ว่าปิดโครงการแล้วไม่รบกว่น ท่านผู้ใดจะมีศรัทธามากน้อยก็ตามแต่อัธยาศัยเรื่อย ๆ มา ไม่หาเคาะกระเป๋านั้นกระเป๋านี้ ดูซิกระเป๋าของใครๆ ไม่ฉีกไม่ขาดหรือ ตีตลอดมาได้ห้าหกปีแล้ว ที่นี้พอประกาศแล้วก็หยุดทันที

สำหรับบัญชีนั้นเรายังไม่ปิดนะ โครงการนี้ปิดสำหรับเราที่ออก จะว่ารบกว่นพี่น้องชาวไทยก็ได้ รบกว่นมาได้ห้าหกปี ปิดโครงการนี้แล้วก็หยุด ทั้งอะไรๆ ที่ประกาศนั้นหยุด แต่ผู้ที่บริจาคมากน้อย เราเปิดบัญชีเอาไว้และปฏิบัติตามเดิม ไม่ว่าจะดอลลาร์ ไม่ว่าจะทองคำได้มาเท่าไร อันนี้เรียกว่าร้อยทั้งร้อยเข้าคลังหลวงโดยถ่ายเดียว ทองคำได้มาแล้วเราก็จะหลอมๆ หลอมไว้ๆ พอสมควรที่จะมอบก็มอบตามเดิม เรียกว่านอกโครงการไปละนั้น ในจำนวนที่เราต้องการต้องให้ได้ก่อนวันปิดนี้ให้เรียบร้อย วันปิดโครงการก็เอานี้ออกประกาศเลย ว่าสมบูรณ์แบบแล้วทั้งทองคำและดอลลาร์

จากนั้นใครจะบริจาคมากน้อย เพราะประเทศไทยมันกว้าง ตามแต่ใครจะมอบมา โอนมา เงินในบัญชีก็ยังไม่ปิดนะ ยังเปิดไว้อย่างนั้นแหละ ทองคำ ดอลลาร์ ผู้ที่บริจาคมาก็เข้าคลังหลวงอันเดียวกันนั้นแหละ แต่ส่วนที่เราประกาศลั่นอยู่ คือให้ได้ตามกฎเกณฑ์อันนี้ นอกจากนั้นจะได้มากน้อยอะไรก็แล้วแต่ จากนั้นเราก็ปิดแหละ ที่จะให้ไปเที่ยวรบกว่นพี่น้องทั้งหลายเราไม่ไป พูดต้องมีคำสัตย์คำจริง ว่าอะไรเป็นนั่น เราไม่เหมือนใครนะ ลงว่าอะไรแล้วเป็นอันนั้นเลย อย่างเปิดโครงการนี้ก็ตะไปเลยไม่ได้ถอยนะ อะไรมาผ่านชัดเลยๆ ไม่มีคำว่าถอย คำว่ากลัวไม่มี คำว่ากลัวไม่มี นี่ธรรมเป็นอย่างนั้น

เราเอาธรรมมานำพี่น้องทั้งหลาย เพราะฉะนั้นเรื่องชีวิตของเราจึงไม่มีความหมาย ใครจะมาขู่เชิญเอาชีวิตจิตใจของเราไปอะไร เราบอกเราเรียนจบแล้ว จะให้เรากลับกับอะไร กลับกับอะไร เราเรียนจบแล้วเรื่องความเกิดความตายเราบอกอย่างนี้ เราจึงไม่มีคำว่ากลัวว่ากลัว เราจะเดินตามอรรถตามธรรมเพื่อเป็นประโยชน์แก่โลกโดยถ่ายเดียวเท่านั้น แล้วก็เป็นอย่างนั้นจริงๆ ใครผ่านๆ ผิดขัดกันเลย ถ้าถูกยอมรับ เราหาความถูกต้องอยู่แล้ว เนื่องจากว่าธรรมเป็นความถูกต้อง เป็นพื้นฐานอยู่แล้ว อะไรที่ถูกแล้วเราไม่ขัดไม่แย้ง อะไรที่ผิดนั้นเป็นการทำลายส่วนรวม เอาตรงนั้นแหละ ผิดตรงไหนขัดตรงไหนเอาตรงนั้นทันทีๆ นี่เรียกว่าออกสนามเพื่อชาติไทยของเรา เราเอาธรรมนำไป นำออกโดยถ่ายเดียว เพราะฉะนั้นถึงไม่มีคำว่ากลัวว่ากลัวกับอะไร

ใครจะมาขู่มาเชิญทุกแบบทุกฉบับกับเรานี่ รับหมดเลยแหละ รับทราบไว้หมด มาขู่มาเชิญจงล้าวจองผลาญอะไรก็เรื่องของเขามา เราตอบทีเดียว เราบอกเราไม่มีกลัวเราไม่มีกลัว เราไม่มีคำว่าแพ้วชนะกับผู้ใด ไม่มีเอาเปรียบเสียเปรียบ ได้เปรียบเสียเปรียบไม่มี เรามีแต่ธรรมล้วนๆ ที่จะทำโลกให้สงบร่มเย็นทั่วหน้ากันแล้วเป็นที่พอใจของธรรม และของเราที่นำธรรมออกมาประกาศเพื่อประโยชน์แก่โลก เราต้องการเท่านั้นเราบอก เพราะฉะนั้นเวลาขึ้นเวทีจึงขึ้นเลยไม่มีดอย ไม่เคยสนใจกับสิ่งใด มุ่งแต่อรรถแต่ธรรมที่เป็นความถูกต้องดีงามให้เป็นประโยชน์แก่พี่น้องชาวไทย สมกับเราได้สละตัวออกไปเพื่อช่วยชาติบ้านเมืองจริงๆ

คำว่าสละ สละหมดนะ ไม่มีคำว่าถอยกับอะไร ถึงกาลเวลาที่จะยุติก็ยุติแหละ อย่างปิดโครงการนี้เรียกว่ายุติ แต่การพิจารณาเหตุผลต้นปลาย ความผิดถูกชั่วดีทั้งชาติและศาสนา อันนี้เป็นเรื่องประจำอยู่ในหัวใจของเรา ควรคัดค้านคัดค้าน ควรเห็นตามเห็นตาม ไปตลอดละนี่ อันนี้นะ ไม่ใช่ว่าจะปิดปากหมด ไม่ปิด ความรับผิดชอบมีอยู่ทั่วประเทศไทยเราก็ปฏิบัติตามนั้นเลย เราอยากเห็นบ้านเมืองเรามีความสงบร่มเย็นแน่นอนหนามันคง จึงได้อุทิศสัพเพกายมติดดินเต็มเม็ดเต็มหน่วย จากนั้นมาก็ขอสงวนชนบประเพณีชาติไทยของเราไว้ ให้เป็นเนื้อเป็นหนังของตัวเองเช่นเดียวกับชาติอื่นๆ เขา อันนี้รู้สึกว่ายกคลอนหรือโลเลเอามากทีเดียวเมืองไทยเรา ชนบธรรมเนียมแบบฉบับที่เป็นสมบัติของคนไทยเรา ซึ่งปู่ย่าตายายนำมาด้วยความเรียบร้อยดีงาม เวลานี้ล้มเหลวไปหมดๆ เพราะลูกหลานทำลายปู่ย่าตายาย ด้วยเห็นแก่ความฟุ้งเพื่อเออheim แขงกันไปแข่งกันมา มีแต่แข่งลุ่มแข่งจมนะ ไม่ใช่แข่งดีแข่งเด่น แขงลุ่มแข่งจมนะ จึงได้วิตกวิจารณ์ตรงนี้

เมืองไทยเราไม่มีหลัก อันนี้ไม่มีหลัก ให้จำเอานะทุกคน นี่นำมาสอนทุกแง่ทุกมุม ที่มาวิตกกังวลอยู่กับพี่น้องชาวไทยเราก็คือส่วนนี้ละ อันนี้จะเป็นส่วนทำลายส่วนใหญ่ได้ เหมือนกัน ดีไม่ดีเมืองไทยจมได้ ถ้าต่างคนต่างโลเลโลกเลก ฟุ่มเฟือยเหลือเฟือ ลืมเนื้อลืมนัตว์ตลอด เห็นอะไรมาไม่ทราบว่าเป็นของเขหรือของเรา ของเขาหรือของเรา คละเคล้าไปหมดใช้ไม่ได้นะ ขอให้พิจารณาดี ๆ นี่เอาธรรมมาสอนพี่น้องทั้งหลาย พระพุทธเจ้าเป็นต้นแบบฉบับอันเลิศเลอทุกอย่าง พระมีแบบฉบับอันหนึ่งปฏิบัติ ประชาชนก็สอนแบบฉบับไว้อย่างหนึ่ง ทุกอย่าง ๆ ให้สม่าเสมอกันหมดตามแต่จะเอาไปปฏิบัติตามกำลังของตน ในเพศของตน ท่านสอนไว้อย่างเรียบร้อย

ที่เอามาสอนนี้ก็เอามาจากหลักธรรมของพระพุทธเจ้า ซึ่งเป็นหลักที่แน่นอนมั่นคง และเลิศเลอข้ามโลกข้างสงสารมานานแล้ว ควรที่พวกเราทั้งหลายจะยึดมาเป็นหลักเป็นเกณฑ์ ให้สงวนนะ ชาติไทยของเราไม่ใช่เป็นชาติที่ด้อยต่อชาติใดนะ เสมอกันทุกอย่าง ๆ เราจึงสงวนความเสมอ คักดีศรีติงามของชาติไทยเราไว้ ไม่ให้ใครมาดูถูกเหยียดหยาม สิ่งที่มีมันสุดวิสัยใครก็รู้ด้วยกัน นี่ไม่ใช่สุดวิสัย มันเป็นเรื่องลืมนัตว์ จึงกระตุก ๆ ให้รู้เรื่องราวบ้าง สมบัติเงินทองได้มาแล้วอย่าฟุ่มเฟือยจนเกินไป ลืมเนื้อลืมนัตว์ เช่นสร้างบ้านสร้างเรือนเวลานี้กำลังกำเริบเป็นบ้ากันแล้วนะ สร้างตึกสร้างร้านอะไรฟาดจนหลายห้องหลายหับแข่งกัน ๆ

คนไทยมีแต่ตัวจน ๆ ด้วยกันนั้นแหละมันเอามาแข่งกัน แข่งหาอะไร ให้เศรษฐีผู้มั่งมีและมีศีลมีธรรมเขาหัวเราะเอา หัวเราะพวกเด็กเมืองไทย ทั้งประเทศกลายเป็นเด็กไปหมด เพราะไม่มีแบบมีฉบับ มาชิงดีชิงเด่นในพวกทุกซ ๆ จน ๆ ด้วยกัน ถ้าอยากชิงดีชิงเด่นก็ไปฟาดกับประเทศไหนที่เขาเจริญ ไปชิงเขาอย่างนั้นซึงถึงถูก อันนี้มาชิงดีชิงเด่นในพวกทุกตะเข้ใจด้วยกัน คนนั้นทำอย่างนั้น คนนี้จะเอาอย่างนี้ ชิงดีชิงเด่นกัน มันดูไม่ได้ นะ พวกทุกตะเข้ใจ ตาบอดอวดหมัดกันให้ตาดีเขาหัวเราะ ตาบอดอวดหมัดกัน ใส่หมัดไหนก็ว่าตัวหมัดดี ฟาดถูกแต่ต้นเสาฯ เข้าใจไหมละ นี่ละพวกตาบอดอวดหมัด ฟัดหมัดไหนก็หมัดแตก ต้นไม้ไม่แตกนะ เป็นอย่างนี้ละพวกเรา แข่งกันแบบนี้ คนตาบอดต่อคนตาบอด คนจนต่อคนจน แล้วก็แข่งกัน ชิงดีชิงเด่นกันอย่างนี้ มันเหมือนพวกตาบอดต่อมวยแข่งกัน ใครต่อยก็ฟาดใส่ต้นเสา มันไม่เห็นตัวคู่ต่อสู้เพราะตาบอดด้วยกัน มันก็ฟาดต้นเสา แล้วหมัดมันแตกเห็นไหมละ

อันนี้พวกเรานี้พวกหมัดแตก พวกหน้าแตก มาแข่งกันแบบนี้ไม่ควร อยู่มาแข่งกันนะ ซึงก็ให้ชิงไปทางดีทางดี อันนี้มันไม่ได้ดี มันจะชิงกันพาโลกให้ล่มจมได้ ปลุกบ้าน

ปลูกเรือนกำลังเริ่มแล้วเวลานี้ พวกนี้เจ็บแล้วไม่เซ็ด มันแปลกอยู่นะเมืองไทยเรา ไม่มีหลักมีเกณฑ์ เจ็บแล้วต้องเซ็ดซิคนเรา ต้องระมัดระวังตัว อันนี้กำลังเริ่มเป็นบ้าขึ้นอีกแล้ว นะ ลืมเนื้อลืมตัว พอว่ามั่งมีขึ้นบ้างพอสมควร พอจะเบาใจได้ เอ้า พวกที่จะทำลายชาติ ของตนแบบซิงดีซิงเด่น ซิงเลว ซิงลุ่มซิงจมนี่ กำลังแข่งหน้าแข่งหลังกันขึ้นมาเวลานี้ ให้เอาไปฟังคนไทยทั้งคน

ถ้าเป็นลูกชาวพุทธให้ฟังเสียงธรรมของพระพุทธเจ้านะ จะเอาแต่เสียงกิเลสนี้มันจะจมนะเมืองไทยเรา จะไม่มีอะไรติดเนื้อติดตัว แล้วจะไปจมเหมือนเก่าที่เคย ยิ่งจมนกว่านี้อีก จมแบบลึกลับ ฟังให้ดี ทำอะไรให้มีกภูมิเกณฑ์บ้างซิ มีเขามิเรา บ้านเขากันเรา เมืองเขา เมืองเรา เนื้อหนังเขาเนื้อหนังเรา ลูกเขาลูกเรา ผัวเขาผัวเรา เมียเขामีเรา หลานเขา หลานเรา มันต่างกันนะ เขากับเรามันต่างกัน นี่ประเทศเขากับประเทศเรา นั่นฟังซินะมันเป็นยังไง ประเทศเราเราต้องรักต้องสงวนประเทศเราซิ อะไรที่จะเป็นของดิบของดีทำชาติให้มั่นคง ต่างคนต่างเสาะต่างแสวง อะไรที่จะทำส่วนใหญ่ให้เสีย ต่างคนต่างระมัดระวัง รักษาต้านทานกัน อย่างนั้นถึงถูก นี่ทำเลือนๆ ลอยๆ หลักลอย พุดจริงๆ นะเมืองไทยเรารู้สึกว่าหลักลอยเอามาก ไม่มีเนื้อหนังเป็นของตัวเอง อะไรมาคว่ำมับๆ อันนี้ที่น่าสลดสังเวชมาก

ดั่งที่เราเคยพุดดูลูกศิษย์ลูกหานั่น เอาถึงขนาดตัวดี ถึงขนาดนั้นนะ เราเคยพุดช็อกโกแลตนี้ พุดด้วยความดีใจนะ ลืมตัว เหมือนว่าตาลีตาลานได้ช็อกโกแลตดีๆ มาถวายอาจารย์ของตัวเอง ด้วยความดีใจ นี่เอามาจากนั้นนะ เทอ ขึ้นทันทีซิ แล้วก็ปี๊วะเลยทันที เราพาดเอา นายกเทศมนตรีนั่งอยู่นั้น จังหวัดอยุธยา มีผู้ใหญ่ๆ มันฟังเสียงผู้ใหญ่อะไร ความผิดนี้เป็นภัยด้วยกันทั้งนั้นทั้งผู้ใหญ่ผู้น้อย ใส่เปรี้ยวๆ เลย พวกนั้นงกกันหมด เขาไม่เคยได้ยิน อย่างนี้แหละธรรมะเวลาออก ออกอย่างนี้ ผิงๆ ทันทีเลย พอจบลงแล้วไม่กี่วันมาอีก มานั่งบ๊อบกราบๆ นี่ตัวดี หน้าซัดเลยเทียว ยังไม่แล้วนะ ชัดพักใหญ่แล้วสลบไปแล้ว มันยังฟื้นตัวกลับมา มากرابอีก นี่ตัวดีเข้าอีก มันเป็นอย่างนั้น มันน่าว่าก้วาซิ

บ้านของเราเมืองของเรา ต่างคนต่างรักษาซิ นี่ก็ลูกศิษย์ของเรา ไปว่าใครไม่ใช่ลูกศิษย์ไปว่าเขาได้หรือใช้ไหม นี่ก็ลูกศิษย์ของเราถึงพาดเอาหนักๆ วันหลังซ้ำเข้าอีก มีตรงไหนที่มันยังจะฟื้นตัวอีก ตีลงอีก นี่ตัวดีเข้าอีก นั่นเห็นไหมละ ให้พากันพิจารณานะที่พุดเหล่านี้ ให้พากันรักกันสงวนเนื้อหนังของตนๆ ทั่วประเทศไทยของเราด้วยความมีกภูมิระเบียบ มีชนบประเพณีอันดีงามประจำตนๆ ครอบครัวของตนจะนำคุณะ ประเทศนอกเขาก็เกรงขามเหมือนกัน ไอ้โลเลๆ นี่มีแต่เขาจะเอาเครื่องล่อมาหว่านให้ตะครุบเป็นบ้ากัน

ทั้งเมืองไทย ระวังให้ตื่นะ อันนี้ละส่วนที่เราวิตก มองดูแล้วไม่มีชื่อมีแป ไม่มีหลักมีเกณฑ์ ว่าชนบประเพณีมันไม่ใช่ชนบประเพณี มันจุ่นจ้านไปหมดเลย

ชนบประเพณีไปที่ไหนเขามีของเขานะ ไปดูซิเมืองไหนๆ เฉพาะอย่างยิ่งผู้หญิงเขา แต่งตัวกันยังงัย ผู้ชายก็ยกให้แล้วว่า เช่นแต่งตัวนุ่งกางเกงนั้นเป็นหลักสากลที่เขาใช้กันทั่วโลก เกี่ยวกับเรื่องราชการงานเมืองหรือสมาคมต่างๆ ผู้ชายที่จะแต่งตัวเป็นแบบสากลอย่างนั้น เราก็มองที่ต้งติ เพราะไม่มีอะไรเสียหาย ผู้หญิงเขาก็มีกฎมีระเบียบของเขา ซาติเขาๆ ไปดูซาตินี้การแต่งเนื้อแต่งตัวเขาเป็นยังงัยๆ เขามีอย่างนั้นๆ มาชาติไทยของเรามีทุกแบบนี้ซิ แล้วเอานี้หรือ เอาทุกแบบหรือไปแข่งเขา เดี่ยวเขาจะตกทะเลหลวงกันหมด เขากลับ มันพิลึกกึกกือ เมืองไทยหากฎหาระเบียบไม่มี คว่าอะไรได้ทั้งนั้น คว่าแบบลิงก็ได้ แบบหมูแบบหมาก็ได้ แบบผู้แบบคนก็ได้ แบบสมบัติผู้ดีในการแต่งเนื้อแต่งตัวของผู้หญิงนี้ไม่ค่อยได้ นั้นมันเสียตรงนี้นะ ถ้าแบบเหล่านั้นได้หมดเลย พิลึกกึกกือ จำให้ตี

ไม่มีใครสอนท่านทั้งหลายนะ เราพูดจริงๆ หลวงตาตายไปแล้วไม่มีใครสอน ท่านเหมือนเรา เราเหมือนท่าน จะพูดอะไรก็เกรงอกเกรงใจกัน แต่การทำความชั่วทำแบบทำลายชาติของตนเองทำด้วยกันทุกคน ไม่มีใครที่จะเตือนกันได้ มันเสียตรงนี้นะ ส่วนธรรมไม่มีเข้าใครออกใคร ตรงไปตรงมา ตรงเป้งเลย ไม่เอียงโน้นเอียงนี้ ผิดตรงไหนบอกอย่างนั้น อย่างที่ว่านี้ เมืองไทยเราด้อยอยู่ การชนบประเพณีนี้เสีย ทำให้เสียได้นะ ให้พากันจดกันจำเอาบ้าง

อันนี้มันก็ออกทั่วประเทศไทย ออกทั่วโลก มันก็น่าจะได้ยินกัน เามาปรับปรุงตัวเอง ให้เป็นเนื้อเป็นหนังของตัวเองที่พูดนี้นะ แล้วยืนยันว่าไม่ผิด การสอนนี้สอนไม่ผิด ดึงออกมาจากคัมภีร์มาสอน ชนบประเพณียังงัย พระเป็นยังงัยๆ ขรราวาสญาติโยมปฏิบัติกันยังงัยๆ ถอดออกมาสอน เรื่องของขรราวาสกับเรื่องของพระไม่ได้มาละเคล้ากัน เรื่องของขรราวาสสอนแบบขรราวาส เรื่องของพระสอนแบบของพระ เป็นคนละแบบๆ นะ ขอให้พากันพินิจพิจารณา ให้ปักใจลงลึกๆ ในหัวใจเจ้าของ ถ้าใจเลื่อนลอยๆ นี้จนกระทั่งวันตาย ลูกหลานจะมาเอาอันนี้เป็นเสี้ยนเป็นหนาม เป็นพินเป็นไฟเผาตัวต่อไปนะ ไม่เกิดประโยชน์อะไร

ยิ่งผู้ปฏิบัติอย่างพระนี้ก็เหมือนกัน ก็มีวินัยเป็นเครื่องบังคับอันหนึ่งแล้ว เป็นส่วนกลาง แล้วผู้ที่มีความละเอียดยิ่งกว่านั้นเข้าไป มีอีกเยอะ นั้น พูดอย่างนี้เราก็ระลึกถึงพ่อแม่ครูจารย์มั่น เราก็มักตั้งแต่นั้นเลย นี่เอาจริงนี้ ท่านว่าอะไรจับปู้ปๆ เลย ท่านพูดตอนนั้นพระเณรก็ยังไม่มากเท่าไร หนองผือท่านก็มีบ้างเล็กๆ น้อยๆ แต่มีเป็นปัญหาเอา

อยู่ที่แรกท่านบอกว่า พระผู้ปฏิบัติเพื่อความพ้นทุกข์ ท่านว่าฉันนะ ไม่เห็นอะไรเรื่องโลก เรื่องสงสารจะมาแสดงความเป็นใหญ่ต่อธรรมเลย นี่จุดนี้สำคัญมาก ที่นี้ท่านก็พูดขึ้นมา เรื่องการประพฤติตัว ตลอดถึงการชบการฉัน การชบการฉันของพระผู้มุ่งอรรคมุ่งธรรม เพื่อความพ้นทุกข์แล้ว ไม่มีอะไรเป็นปัญหา ปัญหาใหญ่อยู่ที่ธรรม ท่านว่าฉันนะ จิตใจทุ่มเข้าไปหาธรรมนั้นหมด สิ่งเหล่านั้นจะอยู่จะกินอะไรๆ พออยู่พอกินพอเป็นพอไปแล้วได้ทั้งนั้น ท่านว่าฉันนะ ไม่เป็นอารมณ์ นี่เราไม่ลืม แต่เรื่องอรรดเรื่องธรรมนั้นแม่นยำๆ ท่านว่าฉันนะ

อันนี้มันก็วิ่งถึงชนบประเพณี หลักธรรมวินัยของพระพุทธเจ้า เพราะท่านพูดท่านไม่ได้พูดป่าๆ ถิ่นๆ มีในหลักธรรม นี้เราก็เรียนมาแล้ว แน่ มันก็เข้ากันได้ปั๊บๆ เลย จากนั้นท่านก็ย้อนลงมาๆ มาถึงการฉัน ฉันช้อน ฉันช้อนมันขวางจิต ท่านว่าฉันนะ กับเพื่อความพ้นทุกข์ ไม่มีอะไรยิ่งกว่าธรรมคือความพ้นทุกข์ เวลาฉันยังจะมากอยเอารสเอาชาติเอาความสะตวกสบายในการฉันนี้ ก็เอาความสะตวกสบายซึ่งเป็นเรื่องของโลก อันเป็นเรื่องสกปรกเข้าไปเหยียบธรรมที่เป็นของสะอาดสุดยอดละชิ มันเข้ากันไม่ได้ ท่านว่า การชบการฉันหาช้อนหาจานมาเคาะปึกๆ แป๊กๆ เข้ากันไม่ได้กับผู้มุ่งต่อความพ้นทุกข์ มันสะตูดใจๆ ท่านเลยหยุดเลย ท่านว่าฉัน

จับช้อนเข้าไปที่ไร้มืดลอด ต่อไปก็ต้องยอมรับ ท่านเลยปิดเลย ฟังซินะ ท่านไม่ฉันช้อนเลย ไปอยู่กับท่านท่านก็ไม่ฉัน ท่านฟังมาฉันตอนแก่นี้แหละ ก็ลูกศิษย์ลูกหาละ องค์ท่านเองให้เสาะให้แสวงหามาฉันไม่ละ ตัวสำคัญที่อยู่นั้นก็คือตัวเรานี้สำคัญตัวหนึ่ง ออกอ่อนอันนั้นอันนี้ เพราะท่านแก่คร่ำคร่าชราพอแล้วนี่ พอชดบ้าง มีน้ำบ้าง ก็พอเป็นเหยื่อล่อกันไป ได้กลิ่นได้เคี้ยวได้สะตวกสบายบ้าง อย่างนั้นนะ เราขอร้องท่าน ท่านก็นิ่งๆ นะ แล้วท่านทำตามบ้างเล็กๆ น้อยๆ แล้วหยุดอีกแล้ว เราก็ออกอ่อนขอ นี่จวนท่านจะลาโลกแล้ว ท่านมีฉันบ้างก็เพราะเราเป็นต้นเหตุ ไม่ใช่อะไรละ ออกอ่อนขอ เพราะทุกสิ่งทุกอย่างพ่อแม่ครูจารย์ทำประโยชน์เพื่อโลกเพื่อสงสาร เพื่อพระเพื่อเณรนี่ ทำเต็มกำลังแล้ว ไม่เคยมีครูบาอาจารย์องค์ใด ที่จะบิกบีนด้วยความเป็นห่วงเป็นใยลูกศิษย์ลูกหาเหมือนพ่อแม่ครูจารย์ เราว่าจริงๆ เราพูดอย่างนี้ อะไรๆ เป็นห่วงทั้งนั้นๆ องค์ท่านท่านจะมีอะไร แต่ที่ท่านไม่ชดช้อน ก็คือให้เป็นคติตัวอย่างแก่ผู้กำลังก้าวเดิน ล้มลุกคลุกคลานอยู่นั้นแหละ

ทุกอย่างท่านทำ บิณฑบาตไปถึงหมู่บ้านไม่ได้ ไปถึงแค่ตีนบ้านเขาแล้วกลับ แล้วย้อนเข้ามาๆ จนกระทั่งเขตวัด ไปได้แค่นั้นเขาก็มารอใส่บาตรอยู่แล้ว ท่านก็รับบาตร ไปไม่ไหวท่านก็กลับ จนกระทั่งสุดท้ายไปไม่ได้ ขึ้นไปบิณฑบาตบนศาลา จากนั้นก็ไปไม่ได้เลย

ท่านก็อยู่ นี่ท่านทำเพื่ออะไร ท่านทำเพื่อบรรดาพระเถรทั้งหลาย ผู้ที่ติดสอยห้อยตาม ผู้ที่มีเจตนาหวังดี หวังยึดเอาหลักเอาเกณฑ์จากท่านมีอยู่ ท่านทำเพื่อท่านเหล่านั้น ท่านจะเพื่อท่านหาอะไร นี่ละความห่วงใย ใครจะห่วงใยบรรดาพระเจ้าพระสงฆ์มากกว่าพ่อแม่ครูจารย์มัน ตามที่เราได้ติดสอยห้อยตามท่าน สังเกตสังกาทุกแง่ทุกมุม ท่านทำเพื่อวงคณะท่านไม่ได้ทำเพื่อท่าน ตลอดข้ออันนี้ก็เหมือนกัน นี่ละท่านทำ

ถ้าพูดถึงเรื่องความห่วงใยพระเจ้าพระสงฆ์นี้ ไม่มีใครห่วงใยยิ่งกว่าพ่อแม่ครูจารย์มัน ทำเป็นคดีตัวอย่างทุกอย่างเลย เราผ่านมานี้เราก็ไม่ได้ดูถูกเหยียดหยามครูบาอาจารย์องค์ใด เราไม่ได้สนิทกับท่านยิ่งกว่าสนิทกับพ่อแม่ครูจารย์มัน ดูตามนั้นแล้วไม่มีใครเหมือนเลย ท่านทำขนาดนั้น ท่านห่วงใยพระเถร ข้อวัตรปฏิบัติท่านทำเป็นแบบเป็นฉบับไว้ สำหรับท่านพอทุกอย่างแล้วท่านก็ยังห่วงใย นี่ละจึงทำให้เราคิด อย่างฉันช้อนอย่างนี้ ท่านหยุดเลย ไปอยู่กับท่านท่านก็ไม่เคยฉัน แล้วพระเถรองค์ไหนก็ไม่เคยมีในวัด

มาอยู่หนองผือท่านไม่ได้บอกแหละ เวลาไป มีปัญหาที่ท่านจะยกขึ้นมาตีหน้าผากพระ บางองค์ก็ไม่ค่อยรู้เรื่องรู้ราวคือเคยมาอย่างนั้นแล้วก็ฉัน เช่นฉันช้อน ฉันอะไรมาแทรกให้เห็นอยู่นั้น ท่านก็ไม่ว่าอะไร เพราะพระก็ไม่ค่อยเข้าอกเข้าใจ ท่านเล็งเจตนาเหมือนกัน ที่เคยมาอย่างนั้นก็ทำไปตามภาษาภาษาเอง ไม่ใช่ตั้งใจมาต่อต้านต่อท่าน เป็นตามความเคยชินมา ไปอยู่สำนักใดครูบาอาจารย์พาทำก็ทำมา ๆ มาถึงวัดหนองผือก็เคยมาอย่างนั้น ไม่ได้คิดหน้าคิดหลังก็ทำ ที่นี้เวลาท่านเห็นท่านก็ดูเฉย ๆ บทเวลาท่านจะยกเป็นปัญหาขึ้นมาสอนพระองค์นั้นนะ ส่วนมากมักจะเอาเรานั้นแหละเป็นต้นเหตุ

นี่ท่านมหาไปนั้นไปนี้ นานแล้วไม่เห็นมานะ ไปไหนน้ำ หรือไปหาชดช้ายชดชวาอยู่ไหนน้ำ นั้นเห็นไหม ท่านก็รู้แล้วว่าเราไม่เคยแตะช้อน เข้าใจไหม นี่ไปหาชดช้ายชดชวาอยู่ที่ไหนน้ำ หรือไปหลงปากหลงท้องหลงลิ้นอยู่ที่ไหนน้ำ ก็ท่านรู้เราเต็มเหนี่ยวแล้วทุกสิ่งทุกอย่าง ท่านทำอย่างนั้นเพื่อสอนพระองค์ที่ไม่รู้เรื่องรู้ราวบ้าง หรือองค์หน้าด่านก็ตีอย่างจัง ๆ เสียบ้าง มันมีหลายแง่อยู่นะ อันนี้แหละท่านเคยพูด แต่ครั้นอยู่ไป ๆ ก็ไม่มีละ ที่แรกมีมีอย่างว่า มีสัปปณอยู่องค์หนึ่งบ้างสององค์บ้าง แต่ท่านก็ไม่ว่าอะไร เราก็เห็นเราก็ไม่ว่าอะไร คอยฟังแต่ท่านจะหาอุบายอะไรสอน ท่านก็ออกแบบนั้นแหละ เพราะกับเรานี้รู้สึกท่านจะเมตตาจริง ๆ ถ้ามถึงก็มักจะถามถึงเรา เออะอะเอามาเป็นปัญหามาตี เอาของเรานั้นแหละมาตี ทือนี้ ไปหลายวันยังไม่เห็นมาน้ำ ไปชดช้ายชดชวาอยู่ไหนนา ไปหลงลิ้นหลงปากอยู่ไหนนา วังนะ ท่านก็รู้แล้วกับเรา เราไม่เคยแตะ

ท่านพูดถึงว่า นมนี้ไม่ค่อยดีสำหรับผู้ปฏิบัติ แต่ก่อนเราก็ไม่ฉันอยู่แล้วนม ตั้งแต่เรียนหนังสือมันก็รู้ วันไหนฉันนมเข้าไปธาตุชั้นมันจะมีบีบ ๆ แอ็บ ๆ รู้สึกแปลก ๆ จากนั้นมาหยุดเลยไม่เอา ตั้งแต่เรียนหนังสือก็ไม่เอานะนม ใครถวายมาเราก็เอาไปถวายครูบาอาจารย์ไปเสีย จนกระทั่งเข้าไปหาท่านเราก็ปฏิบัติอย่างนั้นมา นี่ท่านก็ยังมีแสบนะ นี่เห็นไหมล่ะ อาหารทั้งหลายไม่ละเอียดเหมือนนมนะ ท่านว่า นมนี้ซึมซาบได้ง่ายละเอียดได้ง่าย และเป็นฝ้ายลบ ท่านว่า เราก็ปฏิบัติมาแล้ว แล้วก็เดือนพระ นี่เป็นอย่างนั้นนะท่าน ท่านไม่ได้บอกตรง ๆ แหะท่านเดือน

เรื่องความเป็นห่วงเป็นใยพระเจ้าพระสงฆ์พระลูกพระหลาน ไม่มีใครเกินพ่อแม่ครูอาจารย์มัน ท่านทำอยู่เงียบ ๆ เป็นคติตัวอย่างอันดีงามออกมาให้กระจายทั่วไปหมด นั้นอยู่กับท่านไปดูท่านแล้ว องค์กรนี้ออกมาก็ได้วิธีการต่างๆ จากท่านออกมาๆ มันก็ค่อยกว้างขวางไป ใครจะทำเป็นคติตัวอย่างได้กว้างขวางอย่างลึกลับได้ยิ่งกว่าพ่อแม่ครูจารย์มันวะ เราไปอยู่นั้นนานสักเท่าไรสังเกตสังกา ไม่เคยปล่อยใจนะ ท่านมีอกกับปฏิกิริยาแสดงยังไง จะจับ ๆ ๆ ตลอดเวลา เพราะเราตั้งใจไปศึกษาจริง ๆ ไม่ได้ไปหละหละนี่นะ พากันเข้าใจ

นี่ละกฎระเบียบของพระยังมีละเอียดต่างกันไปอย่างนี้ อันนี้ที่ฉันซ้อนก็ไม่เห็นผิดพระวินัยอะไร แต่เรื่องธรรมละเอียด นั้น ละเอียดกว่านั้นอีก จึงได้นำมาแจ้งให้ทราบ ไม่ผิด แต่ความหยาบละเอียดของธรรมต่างกัน

เรื่องครูอาจารย์สมัยปัจจุบันเรายกนี้ให้เลย พ่อแม่ครูจารย์มัน หาที่ต้องติไม่ได้จริงๆ นะเรา ท่านแม่นยำขนาดนั้นแหละ ไม่ว่าจะธรรมข้อใดวินัยอะไร ยิ่งวินัยด้วยแล้วไม่มีเรียกรวดไปได้เลย เก็บหอมรอมริบหมด ลึกซึ้งทลึกล้นน้อยหรือใหญ่ขนาดไหน ท่านเก็บหอมรอมริบไว้หมด เท็ดทูนไว้อย่างเต็มหัวใจ พ่อแม่ครูจารย์มัน เวลาท่านมรณภาพแล้วลูกศิษย์ลูกหาทั้งหลายซึ่งเป็นลูกศิษย์ของท่านกระจายออกทั่วประเทศไทย ก็ไปเป็นคติตัวอย่างแก่พวกกันเองด้วย แก่ประชาชนด้วย เพราะข้อปฏิบัติอันดีงามจากท่าน

บรรดาพระเจ้าพระสงฆ์ ที่เป็นลูกศิษย์ลูกหาไปศึกษากับท่านได้ออกมาทำประโยชน์นั้นเป็นอย่างนั้นนะ จึงว่าเลิศพ่อแม่ครูจารย์มัน ไม่มีที่ต้องติเลย ไม่ว่าจะหลักธรรมหลักวินัยเราก็ไม่เคยเห็นที่ไหนว่างั้นเลย เราจึงได้เท็ดทูนสุดหัวใจตลอดมาไม่เคยบกบางแม้เม็ดหินเม็ดทรายนะ ความเคารพความรักความเท็ดทูนพ่อแม่ครูจารย์มันเสมอต้นเสมอปลายสด ๆ ร้อน ๆ ตลอดมา เราเคารพอย่างนั้น ไปที่ไหนถ้ามองเห็นรูปท่าน จิตมันนึ้มเลย มันน้อม เช่นสมมุติว่ารูปท่านอยู่ที่ไหน มองไปไม่ได้กราบไหว้ด้วยกิริยาก็ตาม แต่จิตนึ้มน้อมรับแล้ว

นะนั่น น้อมแล้ว ๆ เช่นอย่างอยู่ศาลา รูปของท่านอยู่นั้น เราไม่ได้เข้าศาลา เข้าไปใกล้ ๆ อยู่ข้างนอก พอมองเห็นแล้วมันเป็นของมันเองนะ น้อมลงเลย ลงด้วยความเคารพเทิดทูน ไม่เอาอะไรมาแข่งท่านแหละ ไม่มีเราก็บอกไม่มี มีอย่างท่านนี่นะ ทุกอย่างไม่มีที่ต้องติเลย

พูดถึงเรื่องความเฉลียวฉลาดอุบายวิธีต่าง ๆ ไม่ต้องพูดแหละ ท่านรอบคอบหมด ทั้งภายนอกภายใน หาที่ตองติไม่ได้ คิดดูซิเดินไปบิณฑบาตไปถึงประตูวัดกลับ เพราะเขารอใส่อยู่ทุกระยะ ไปไม่ไหวถึงแค่นี้กลับ สุดท้ายไปบนศาลาโรงฉันบิณฑบาตบนศาลา นั้น จนกระทั่งไปไม่ไหวแล้วอยู่กับที่ นั่นแหละที่นี้ก็เป็นอันว่าหยุดบิณฑบาตคือไปไม่ได้แล้ว นั่น จากนั้นท่านก็นิพพาน

นี่แหละท่านทำไมท่านลากท่านเข็นพวกกุลบุตรสุดท้ายพระเถรทั้งหลาย ให้ได้เป็นคติตัวอย่าง สำหรับท่านจะมีอะไร มีแต่ความเมตตาของท่านลากเข็นไปอย่างนั้น โห เราพิจารณาสดสังเวชนะ ความเมตตาอยู่ลึก ๆ ลับ ๆ หากกว้างขวางมากคือความเมตตาพระนี่แหละ ที่แสดงออกอย่างเปิดเผย ให้พระได้เป็นคติตัวอย่างทุกอย่างไว้ วันนี้พูดควรจะเป็นคติแก่เราทั้งหลายนะ เริ่มมาตั้งแต่ชนบธรรมนิยมของเราเข้าไปหาชนบธรรมนิยมของพระ มีหยาบมีละเอียดต่างกันอย่างไรก็ชี้แจงให้ทราบอย่างนั้น ควรจะเป็นคติเครื่องเตือนใจ วันนี้ไม่มีเทศนาที่ไหนนะวันนี้ ไม่มี

เมื่อวานไม่ทราบ จนกระทั่งเขาบอก ว่าวันนี้บ่าย ๓ โมงเทศน์นะ หือขึ้นเลยมันลึ้ม จึงได้ไปเทศน์เมื่อวาน คนก็มากนะเมื่อวาน พวกนักเรียนมากทีเดียว ประชาชนก็มาก ผู้ว่าฯ ไปทั้งคุณนายทั้งผู้ว่าฯ ไปฟังเทศน์ด้วยกัน เราก้เทศน์นาน ตั้งใจสงเคราะห์ เพราะเราไม่ได้ไปเทศน์ที่นั่นสักที จึงถือเป็นที่พิเศษ การเทศน์จึงซอกแซกซิกแซ็ก เทศน์เกี่ยวกับพวกเด็กพวกเล็กศึกษาเล่าเรียนมาเรื่อย ๆ ไปหาผู้ใหญ่ทั่ว ๆ ไป แล้วก็เน้นทางด้านจิตตภาวนา เมื่อวานเน้นหนักบ้าง แต่ไม่ได้ชี้แจงถึงเรื่องวิธีการภาวนาทำอย่างไร ๆ เพราะมันมากต่อมากมันหลงลึ้มไปเสียบ้าง เลยไม่ได้ชี้แจงวิธีการภาวนา มีแต่บอกเรื่องภาวนาทำความเข้าใจเท่านั้น ไม่ได้บอกวิธีการเมื่อวานขาดไปนะ

เพราะเทศน์หลายเรื่องหลายราว แยกไปทางโน้นเพื่อประโยชน์ทางโน้น เพื่อประโยชน์ทางนี้ แยกโน้นแยกนี้ ก็พอดีหมดกำลังและหมดเวลาไปด้วยกัน จึงรู้สึกว่าการพร่องอยู่ในจุดนี้ วิธีการสอนยังงี้ ๆ อันนี้ที่อื่นสอนนะแต่เมื่อวานลึ้ม ๆ ไป มีแต่บอกเรื่องภาวนา เรื่องสำคัญ ๆ ยังงี้บอก แต่วิธีการภาวนาให้ทำอย่างนั้น ๆ อันนี้แทบว่าไม่ได้บอกนะ จะมีบ้างเล็กน้อย เพราะเทศน์หลายแห่งหลายมุมเมื่อวาน ตั้งแต่เด็กนักเรียน นักเรียนก็มาก ก็ต้องสอนเด็กเสียก่อนแล้วขึ้นหาผู้ใหญ่ทั่ว ๆ ไป

โยม มีปัญหา ๒ ข้อครับ

ข้อที่ ๑ ในการนั่งสมาธิภาวนา ทุกขเวทนาทั้งหลายเกิดขึ้น ได้กำหนดรู้ตามความเป็นจริง จะต้องกำหนดรู้ไปถึงไหนจึงจะพอดีครับผม

หลวงตา นั่นซี มันลำบากนะ อย่างที่เราพูดนั้น ครูบาอาจารย์ทั้งหลายท่านก็ไม่ทำอย่างนั้น แต่เราก็ทำอย่างนี้ ทีนี้จะว่าใครผิดใครถูกมันก็ว่าได้ใช่ไหมละ ความเหมาะสมของแต่ละท่านๆ อยู่กับท่านเอง เข้าใจหรือ นั้น พอเราจะไปผูกขาดอย่างนั้นพอดีอย่างนี้พอดี พูดได้ยากนะนี่ เข้าใจหรือ ผู้ปฏิบัติต้องทราบจรตนิสัยของตัวเอง ก็อย่างที่เราพูดนี้แล้ว ก็พ่อแม่ครูอาจารย์เป็นผู้รังเสียเองขนานเสียเองใช่ไหม เนอะ เราก็ยังว่าพอดีของเราอีก นั่งภาวนาปวดเสียจนกันแตก กันแตกก็เลยไปหมดนี้ยังไม่ถอย กันแตกก็ตาม ถ้ากิเลสยังไม่แตกมันไม่ถอย มันก็เอาอีก เข้าใจไหม นี่เรายังว่าพอดีกับเราอยู่ ส่วนท่านฟังเราท่านฟังไม่ได้ซี

พอขึ้นไปทีแรกท่านก็ชมเชย อย่างที่เคยพูดให้ฟัง เอาที่นี้ได้หลักแล้วปวดมันลงไปเลยท่านว่า อັตภาพเดี๋ยวนี้มันไม่ได้ตายถึง ๕ หนละ ท่านว่า วันแรกเลยนะ เอามันเลยที่นี้ได้หลักแล้วนะอย่าถอย เราก็จับปั๊บละซี ไอ้หมาตัวนี้มันคอยจะกัดจะเห่าอยู่แล้ว มันผาดโผน พอขึ้นไป ๆ ท่านก็ชมเชยแล้วค่อยลดลง ๆ ต่อไปท่านนั่งฟัง เรายังจะขยับอีกยังไม่รู้ตัว สุดท้ายพอขึ้นไปกราบเรียบร้อย กิเลสมันไม่ได้อยู่ในกายนะ มันอยู่ในจิตนะ นั่นขึ้นแล้วนะ นี่เรียกว่าเราผาดโผนเกินไปแล้วนั้น สารถิเขาฝึกม้า ถ้าม้าตัวไหนมันคึกมันคะนองมากทีเดียวไม่ฟังเสียงเจ้าของ เขาต้องฝึกอย่างหนัก ไม่ควรกินหญ้าไม่ให้กิน ไม่ควรกินน้ำไม่ให้กิน มีแต่ฝึกทำเดี๋ยว จนกระทั่งมันนั้นมันค่อยลดพยศลงมา ๆ การฝึกเขาก็ค่อยลดลงมา ๆ ตาม ๆ กัน จนกระทั่งมันยอมรับทุกอย่างแล้วได้การไต่งาน การฝึกทรมานแบบนี้เขาก็หยุดไป ท่านพูดเพียงเท่านั้น หมาตัวนี้มันยังเสียตายอยู่ ก็เคยพูดให้ฟัง ท่านไม่หันศอกกลับมาทางนี้ ไอ้หมาตัวนี้มันฝึกยังไง แต่เราไม่ได้บอกนะว่ากันแตก หมาตัวนี้มันฝึกแบบไหนวะ อยากให้ท่านถามอย่างนั้นมันเสียตายอยู่ว่าจัน

นี่แหละอย่างนั้นเห็นไหมละ เราก็ว่าเราพอดีของเราอยู่ แต่ท่านผู้ผ่านมาแล้วอะไรพอดีไม่พอดีท่านก็บอก การฝึกม้าเวลามันทรหดเอาอย่างหนัก เนอะ เวลามันลดลงก็ต้องลดลง อันนี้จิตของเราเวลามันทรหดก็ขัดกันอย่างหนักก็ถูก แต่มีหลักเกณฑ์ที่พูดแล้ว ท่านพูดว่าได้หลักแล้วนี่ เเท่านี้ก็จับได้แล้วนะ แต่เรามันไม่ถอยมีแต่ขยับเรื่อย ๆ ท่านก็ขัดเอาละซี เอาม้ามาตีเอา เห็นไหม ท่านพูดแต่ว่า ก็จะทำมันมันไปอะไรหนักหนา จิตเวลาผาดโผนก็ทราบแล้ว พูดทุกสิ่งทุกอย่างเข้าใจกันเรียบร้อยแล้ว เวลามันได้หลักได้เกณฑ์ลงไป

แล้ว การฝึกทรมานก็จะไปทรมานอะไรนักหนา ความหมายว่าฉัน ก็ต้องลดไปตามส่วน เหมือนเขาฝึกม้า ความหมาย แต่ท่านไม่พูดเรื่อง ท่านยกม้ามา เราก็มองแล้วเราก็เรียน มาเหมือนกัน แน่ะ ตั้งแต่นั้นมาเราจึงไม่เคยนั่งตลอดรุ่งเลย ไม่เคยเลยนะ

นั่นแหละถ้าลงเป็นอย่างนั้นนะเรา ไม่เหมือนใครนะ ลำพังเจ้าของมันยังไม่ถอยนะ กันแตกมันยังไม่สำคัญ ถ้ากิเลสไม่แตกยังงี้ก็ไม่ถอยโน่นนะ มันยังจะเอาอีกนะ พอท่าน ขนบที่เดียวหมอบเลย นี่แหละลงเป็นอย่างนั้นนะ ถ้างง ๆ จริง ๆ เราถ้าไม่ลงขัดกันอยู่ นั้น กับพ่อแม่ครูอาจารย์ก็ขัดกันพอ จนกระทั่งได้ถามถึงว่าครูบาอาจารย์ทั้งหลายที่เป็นลูก ศิษย์ของท่านมากต่อมาก มีองค์ไหนที่หัวดีอย่างผม ไม่มีองค์ไหนมีองค์เดียว พระท่านว่า ไม่มีองค์ไหนมีองค์เดียว แต่ไม่ได้บอกว่าเราหัวดีไม่คือแหละเราหากพูดของเราเอง ที่หัว ดีอย่างเรานี้มีองค์ไหนบ้าง ไม่มีว่าฉันนะ เราทราบก็ไม่มีจริง ๆ ก็มีแต่เราเท่านั้นแหละ คือ ที่ว่าดีนี้มันดีหาเหตุผล ถ้าไม่ลงกันตรงไหนมันก็ขัดกันอยู่นั้น พอลงแล้วหมอบนะ พอปั๊บนี้ถูกแล้วยอมรับแล้ว อันไหนยังมีแง่แล้วเอาอีกอยู่นั้น ที่นี้คนดูภายนอกก็เหมือน อาจารย์กับลูกศิษย์เป็นแซมเปียนพืดกัน ความหมายก็ว่าฉัน

แต่เรานี้จะเด็ดจะเดี่ยวขนาดไหนเราคอยเอาเหตุเอาผลเข้าใจไหม ถ้างงตรงไหน หมอบทันที อะไรยังค้างเอาอีกอย่างนั้นนะ จนกระทั่งลงใจแล้วไปด้วยความหมอบราบเลย ใจเรื่องทริฎิมานะที่จะไปเป็นคู่แข่งท่าน เม็ดหินเม็ดทรายไม่มีในใจเรานะ เข้าหาความเข้าใจ จริง ๆ นี้ ก็เรามีอาจารย์องค์เดียวเท่านั้น ที่เราปลงใจเราลงได้ทุกอย่าง ท่านว่าอะไรก็หมอบ เลย ๆ อย่างว่ากิเลสมันไม่อยู่ในกายนะมันอยู่ในจิต ท่านก็ยกม้ามาตีเอาหลังทศไป เลยไม่ นั่งตลอดรุ่งอีกเลย

พูดถึงเรื่องการติดสมาธินี้ก็เอาเสียจน เวลาท่านลากออกไปแล้วมันออกก็ออกเตลิด เปิดเบงจนไม่ได้หลับได้นอน กลางคืนก็ไม่หลับกลางวันยังไม่หลับพืดกัน ขึ้นไปหาท่าน พ่อ แม่ครูจารย์ให้ออกทางด้านปัญญา เวลาที่มันออกแล้วนะ มันออกยังงี้ ท่านก็ว่า ก็มันไม่ได้ นอนทั้งวันทั้งคืน บางคืนนอนไม่หลับตลอดรุ่ง มันหมุนตัวอยู่ตลอดเวลา นั่นแหละมันหลง สังขาร นั่นเห็นไหมท่านใส่ปั๊บ สังขารนี่คือว่า สังขารนี้เป็นมรรคแก้อกิเลส ถ้ามันเลยเถิดไป ไม่มีประมาณ สังขารสมุทัยมันแทรกเข้าไป นั่นแหละมันหลงสังขาร สังขารอันนี้มันแทรก เข้าใจไหม เวลามันผ่านไปแล้วมันถึงรู้ทีหลัง อ้อ แน่ะ เห็นไหมละยอมเลย ตอนนั้นมันก็ยัง ไม่ลงเท่าไรแหละ แต่ความลงได้เชื่อท่าน แต่กำลังใจของเราที่มันจะหมุนนี้มันก็ไม่ถอยนี่ซิ จนมันจะตายแล้วก็มาหมอบเข้าสู่สมาธิ จิตลงสมาธิมีกำลังพุ่งออกอีกขัดอีก จนกระทั่งผ่าน

ไปแล้วมายอมท่านหมดเลย นั่นเห็นไหมล่ะ ผู้ที่เหนื่อมีอยู่อย่างนั้นซิ เพราะฉะนั้นจึงต้อง
เสาะแสวงหาครูหาอาจารย์ซิ ก็มีเท่านั้นแหละ

ถาม การจะเป็นผู้ที่มีความรอบคอบตลอด ๒๔ ชั่วโมง จะให้ปฏิบัติอย่างไร

หลวงตา ปฏิบัติแบบผู้ทำรอบคอบมาแล้วเลย ๒๔ ชั่วโมงไปเข้าใจไหม เอ้า มัน
ต้องอย่างนั้นซิ พระพุทธเจ้าพระอรหันต์ท่านไม่มีคำว่าเปลวไปไหนมาไหนอย่างโลก ไม่มี
แน่ะ นั่นแหละถึงว่า เลย ๒๔ ชั่วโมงไป มันก็เอามาพูดกันได้ละซิใช้ไหม เออว่าไป เราไม่ได้
ถึง ๒๔ ชั่วโมง ได้แค่ไหนเอาให้ได้นะ เข้าใจหรือ ผู้ที่ ๒๔ ชั่วโมงก็มี เลยก็มี มันมีหลาย
ชั้นของธรรม หมดแล้วนะ จบแล้ว เรายากจบแต่นานแล้วเราเหนื่อย

ชมถ่ายทอดสดพระธรรมเทศนาของหลวงตาตามกำหนดการ ได้ที่

www.Luangta.com